

Konkret redegørelse for vandløbenes målopfyldelse i Slagelse Kommune

Indhold

Indledning.....	2
Formål.....	2
Miljømålene.....	2
Udgangspunktet	2
Indsatser	3
Økonomisk estimat.....	4
Målsatte vandløb.....	5
Gennemgang af målsatte vandløb med 1. prioritet	8
Harrested å (o8295_d + o4240).....	8
Seerdrup å (o8295_e).....	10
Skovse å (o8295_e).....	12
Styrterende (b00011 + b00012).....	14
Tranebækrenden (o4226).....	15
Tude Å 4 (nyk_2.5_690).....	17
Gudum å (o8340_a).....	18
Vårby å 1 (o8295)	20
Vårby å 2 + Nedre Tude å (o8996)	22
Konklusion	24
Kortbilag	25
Samlet økologisk tilstand.....	25
Økologisk tilstand DVFI (smådyr).....	26
Økologisk tilstand fisk	27
Økologisk tilstand DVPI (planter).....	28
Alger	29
Kemisk tilstand	30
Vandplansindsatser	31
Mulige Klima- og lavbundsprojekter.....	32

Indledning

Mange danske vandløb er blevet reguleret (gravet dybere og/eller rettet ud) for at gøre dyrkningen af de vandløbsnære arealer mulig. Dertil kommer at mange vandløb påvirkes negativt af vejvand og spildevand, som alt sammen reducerer vandløbets mulighed for at opnå ”god økologiske tilstand”.

Målet ifølge vandområdeplanerne er, at alle vandløb med miljømål skal opnå god økologisk tilstand inden 2027. De øvrige offentlige vandløbsstrækninger har ikke direkte indsatskrav, men er typisk beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Selvom et vandløb ikke er målsat, så kan det stadig være nødvendigt at sikre krav til udledning mv., fordi de påvirker et målsat vandløb nedstrøms.

Slagelse Kommune har omkring 70 offentlige vandløb, og 30 af disse vandløb (ca. 142 km) er målsat i statens vandområdeplaner. Kun ganske få strækninger i kommunen opfylder målet om god økologisk tilstand.

Formål

Statens Vandplaner beskriver i princippet, hvad kommunerne skal gøre for at de målsatte vandløb kan opnå en god økologisk tilstand. Vandplanerne beskriver også, hvordan det står til med vores vandløb. Alligevel skal der i mange tilfælde mere til, end hvad vandplanerne beskriver, hvis det virkelig skal lykkes at få en god økologisk tilstand.

Formålet med denne plan er, at give et overblik over, hvad der skal til, for at de målsatte vandløb i Slagelse Kommune kan nå den ønskede økologiske tilstand særligt ift. den del af arbejdet, der skal ske i og omkring selve vandløbet.

I forbindelse med udarbejdelsen af denne plan er alle kommunens målsatte vandløb blevet gennemgået med henblik på at beskrive, hvad der skal til, for at man kan forvente, at vandløbet kan nå målsætningen om god økologisk tilstand. Vandløbene er derefter blevet prioriteret, så vandløbet har fået en høj prioritering, hvis indsatsen vurderes at være omkostningseffektiv, eller hvis vandløbene er tæt på at kunne nå den ønskede tilstand. For vandløb med 1. prioritet er der beskrevet en række indsatsforslag, som vurderes som nødvendige for, at vandløbet kan opnå god økologisk tilstand. De resterende vandløb er ikke yderligere beskrevet, end hvad der fremgår af skemaet over indsatser til vandløbenes mål opfyldelse på side 6

Miljømålene

Den økologiske tilstand afgøres ved at måle på smådyr, vandplanter, fisk, alger samt kemisk tilstand.

Bagerst i denne rapport er der vedlagt kort med status for vandløbenes samlede mål opfyldelse og for henholdsvis DVPI (planter), DVFI (smådyr), fisk, alger og kemisk tilstand

Udgangspunktet

Vandløbene i Slagelse Kommune er særligt udfordret ved, at de ligger i et fladt terræn, så vandløbene naturligt har et begrænset fald. For at få en dræning af vores dyrkede arealer er vandløbene i mange tilfælde gravet dybere ned i terrænet. Det betyder at faldet er taget ud af vandløbene, hvilket gør dem mere sårbare. Jordbundsforholdene er præget af tykke lag af moræneler, som begrænser nedsivningen og tilbageholdelse af regnvand, og den effektive dræning af de dyrkede arealer fører hurtigt overfladevandet frem til vandløbet, som på den måde oplever en ujævn afstrømning af overfladevandet.

Oven i det udfordres vores vandløb af tilledning fra renseanlæg og spildevand i det åbne land, diverse miljøfremmede stoffer i spildevandet samt udledning fra befæstede arealer i byerne og fra vejene.

Indsatser

For at opnå den ønskede miljøtilstand skal vi sørge for, at vandløbet er et velegnet levested for mange forskellige smådyr, planter og fisk. Den vigtigste faktor er variation. Der skal være forskellige dybder, forskellige strømforhold, rødder og sten i vandløbet, forskellig beskygning m.m. Der sigtes efter at opnå omtrent de samme forhold som i et naturligt vandløb.

Fysiske forhold

Hvis vandløbet er udrettet, gravet dybere og uden ånære skyggegivende træer, er der behov for en eller anden form for restaurering af vandløbet for at skabe de nødvendige fysiske forhold, der er nødvendige for et varieret dyre- og plantesamfund.

I de statslige vandplaner er der beskrevet en række restaureringer i mange af kommunens målsatte vandløb. Derudover har kommunens vandløbsadministration gennemgået kommunens vandløb, og på den baggrund kommet med nogle forslag til yderligere tiltag, som vurderes nødvendige, for at vandløbene kan forventes at opnå den ønskede målsætning.

Ud over indsatserne i selve vandløbet, kan der også gøres en indsats på lavbundsområderne langs åerne. Indsatsen på lavbundsområderne kan være med til at tilbageholde drænvandet fra de dyrkede arealer, så afstrømningen til vandløbet bliver mere jævn, og vandløbene bliver mere robuste. Indsatsen på lavbundsområderne kan samtidig have en effekt på nedbringelse af næringsstofudvaskningen og udledning af klimagasser.

Når de ånære arealer inddrages i arbejdet, kan det til gengæld gøre arbejdet med en skånsom vandløbsvedligeholdelse lettere fordi presset på vandløbenes afledningsformål bliver mindre. Indsatsen på lavbundsjordene er ofte dyr, fordi den kræver udtagning af dyrkede eller afgræssede arealer og omfatter mange ejendomme; men det er helt afgørende for at kunne komme i mål på den lange bane. Der er forskellige statslige puljer, som kan søges til udførsel af dette arbejde.

Vedligeholdelse

Måden vandløbet bliver vedligeholdt på kan også have væsentlig indflydelse på den økologiske tilstand i vandløbet. Hvis et vandløb bliver grødeskåret ofte og i en bred strømrønde, skader det leveforholdene, for både smådyr, fisk og selvfølgelig planter i åen. Men ved skånsom og selektiv grødeskæring, kan vi forbedre afvandingsforholdene, *samtidig* med at vi tager hensyn til miljøforholdene. Derfor er en gennemgående del af indsatsen en revision og modernisering af de gældende vandløbsregulativer, koblet med dygtige og engagerede åmænd, som kender og forstår åen, og som ved, hvordan man grødeskærer skånsomt.

Næsten alle vandløbene bærer desværre også præg af en hel del sandtransport, som betyder at gydebankerne i vandløbene sander til, hvilket mindsker deres værdi som egnede gydebanker for ørreder. Derfor er en generel drift ift. luftning af gydebankerne i kommunens vandløb nødvendig. Med den nuværende sandtransport er behovet for genluftning af gydebankerne vurderet til cirka hvert 5. år.

Genluftningen koster omkring 5.000 kr. pr. km med 10 gydebanker pr. km.

Med de nuværende antal gydebanker i kommunens vandløb vurderes det at der er behov for 30-50.000 kr./år til genluftning af gydebanker, for at forhindre at funktionelle gydebanker sander til.

Spildevand

En anden faktor, som kan have stor indflydelse på miljøforholdene i vandløbene, er tilførsel af organisk materiale og miljøfremmede stoffer fra spildevand, regnvandsbetingede over- og udløb og vejvand.

I Slagelse Kommune bliver der gjort en række tiltag for at mindske de negative konsekvenser fra disse udledninger.

Slagelse Kommune har igennem en lang årrække arbejdet målrettet med at mindske udledningen af spildevand til vandløbene fra ukloakerede ejendomme i det åbne land, enten ved forbedret rensning på den enkelte ejendom eller offentlig kloakering.

Kommunen arbejder derudover også på en ny spildevandsplan, som også har til formål at mindske konsekvensen fra udledninger til vandløb.

Slagelse Kommune har et tæt samarbejde med forsyningsselskabet Envafors i forhold til at undersøge miljøforholdene omkring alle kendte udløb og overløb, som Envafors bruger til at prioritere deres kontinuerlige vedligeholdelse af kloaknettet de steder, hvor der er kendte problemstillinger. Kommunens undersøgelser for smådyr i vandløbene (DVFI) er de næste par år tilrettelagt, så der tages DVFI-prøver umiddelbart før og efter kendte udløb, for at kunne finde steder, hvor udløbet har en negativ konsekvens på smådyrsfaunaen.

Kommunen har også afsat 2 mio. til at undersøge kommunens vandområder for miljøfremmede stoffer, da det er meget få vandløb, hvor dette er undersøgt, og det er kun et begrænset antal stoffer, der er undersøgt for. Med den nye viden fra disse undersøgelser kan indsatsen blive tilrettelagt, så der kan blive taget hånd om de forureninger, der måtte være på et oplyst grundlag.

Mange af de tiltag der bliver gjort for at mindske de negative konsekvenser fra spildevand og regnvandsbetingede udløb bliver udført af Envafors. Derfor er det i denne rammeplan ikke forsøgt at prissætte disse indsatser, men det er blot blevet anført om, der er et umiddelbart behov for en indsats eller ej.

Økonomisk estimat

Administrationen foreslår en række restaureringstiltag på flere af kommunens målsatte vandløb. Til at estimere de forventede udgifter til de foreslåede indsatser, er der taget udgangspunkt i "Katalog over virkemidler"¹, og "Virkemidler til forbedring af de fysiske forhold i vandløb"².

I rapporterne er der angivet en gennemsnitspris pr. km for en række indsatser, som er blevet brugt til at estimere den forventede pris for indsatserne i Slagelse Kommunes vandløb. Der er meget stor variation i, hvad en restaurering koster, så den endelige pris vil i høj grad afhænge af en konkret projektering af den enkelte strækning.

Rapporterne er fra 2014 og 2019, og da omkostningerne ved jordarbejder er steget med op til 26 % siden 2014 bl.a. pga. øgede energipriser, er den estimerede pris pristalsreguleret.

Der er også taget udgangspunkt i priserne som er angivet i Tilskudsbekendtgørelsen³, og i "Vejledning om tilskud til Klima-Lavbundsprojekter"⁴

Estimaterne skal tages med en hel del forbehold, da der ikke er foretaget nogen nærmere undersøgelser af omfanget af de foreslåede indsatser.

Indeværende plan fokuserer kun på anlægsudgiften, men til realisering af de beskrevne restaureringer, vil der også være et væsentligt administrativt personalebehov.

¹ "Katalog over virkemidler udarbejdet af KL", Miljø og Fødevareministeriet, 2019 - https://mim.dk/media/216767/20_sept_2019_katalog_-_vandloebesindsatser_i_virkeligheden.pdf.

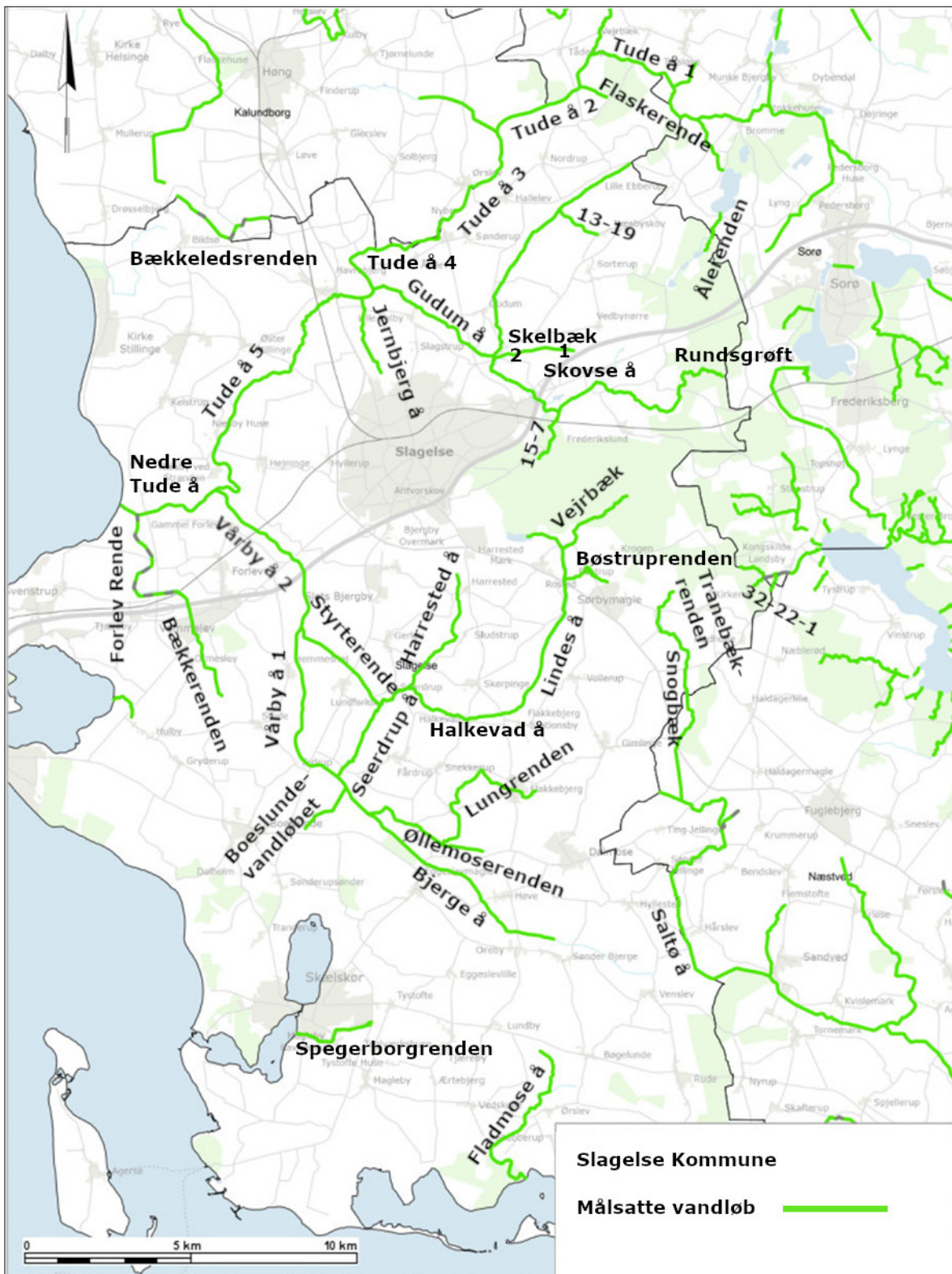
² "Virkemidler til forbedring af de fysiske forhold i vandløb", Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet, rapport nr. 86, 2014

³ Bekendtgørelse om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering, BEK nr 1155 af 01/08/2022

⁴ "Vejledning om tilskud til Klima-Lavbundsprojekter", Miljøstyrelsen 2022

Målsatte vandløb

Kortet viser de målsatte vandløb i Slagelse Kommune, med en efterfølgende prioriteret liste med forslag til indsatser.

Skema over indsatser til vandløbenes målopfyldelse

Målsat Vandløb	Km	Prioritet	Vandplans-indsats	Vandplan økonomi	Øvrige restaureringsforslag	Øvrig restaurering økonomi	Indsats ifht. udledninger
Harrested å	4,29	1	VP2 (udskiftning af bund) VP3 (sandfang)	VP2 367.000,- VP3 33.000,-	Træbeplantning 800 m	25.000,-	Ja
Seerdrup Å	4,4	1	VP3 (restaurering af ådal) (+ Harrested å tiltag)	VP3 1.212.000,-	Nej	-	Nej
Skovse Å	7,61	1	VP2 (udskiftning af bund)	VP2 837.000,-	Nej	-	Ja
Styrterende	3,51	1	VP2 (udskiftning af bundmateriale), (VP3 Seerdrup å - åbning af rørlægning)	VP2 265.000,- VP3 (Seerdrup)	forbedring af fysiske forhold	750.000,-	Nej
Tranebækrenden	1,99	1	VP3 (sandfang)	VP3 33.000,-	Forbedring af de fysiske forhold, træbeplantning	200.000,-	Ja
Tude Å 4 (nyk_2.5_690)	2,56	1	VP3 (Udlægning af groft materiale, udskiftning af bund)	VP3 220.000,-	Afhjælp sandtransport fra Rokkemoserenden (evt. med vådområde)	250.000,-	Nej
Gudum å	4,85	1	VP2 (genslyngning, udskiftning af bundmateriale samt etablering af sandfang)	VP2 460.000,-	Nej	-	Nej
Vårby Å 1	7,24	1	VP3 (ådalprojekt),	VP3 4.800.000,-	Lavbundsprojekter, træbeplantning, forbedring af funktion som gennemgangsvand	2.000.000,-	Nej
Vårby Å 2 (+ Nedre Tude å)	8,53	1	VP3 (ådalprojekt), Tude ådalprojekt	VP3 4.000.000,- T. ådal 40 mio.	Lavbundsprojekt	4.000.000,-	Nej
Forlev Rende	3,98	2	Tude ådalprojekt	T. ådal 40 mio.	Nej	-	Nej
Bøstruprenden	2,01	2	Nej	Nej	Åbning af rør + træbeplantning	250.000,-	Nej
Spegerborgrenden	2,78	2	VP3 (Udlægning af groft materiale og træplantning)	VP3 183.000,-	Nej	-	Ja
Tude Å 2 (o8377_c)	4,11	2	VP3 (Udlægning af groft materiale, Udskiftning af bundmateriale)	VP3 451.000,-	genslyngning eller restaurering, udlægning af sten, samarbejde med Sorø og Kalundborg	1.100.000,-	Ja
Tude Å 3 (o8377)	5,95	2	VP2 (udskiftning af bundmateriale og træbeplantning)	VP2 655.000,-	Genslyngninger/forbedrende fysisk variation	1.000.000,-	Ja
Tude Å 5 (o8340_d)	10,9	2	Nej	Nej	Nedstrøms Valbygård: forbedre variation/fiskeskjul (gennemgangsvand)	660.000,-	Nej
Øllelose-renden	2,82	2	VP3 (genslyngning, udlægning af skjul og gydegrus, beplantning af bredder samt etablering af 2 sandfang)	VP3 99.000,-	Nej	-	Nej
Bjerge Å	7,19	2	Nej	Nej	Lavbundsprojekter, ådalsrestaurering, kildeopsporing af sandtransport, træbeplantning	4.000.000,-	Ja
Bækkerenden	3,9	2	VP3	VP3 73.000,-	Træbeplantning, udskiftning af bund	230.000,-	Ja
Jernbjerg å	2,54	2	VP2 (Fjernelse af fysiske spærringer) VP3 (Udlægning af groft materiale)	VP2 154.000,- VP3 275.000,-	Forsinkelse af regnvandsudledninger	250.000,-	Ja
Tilløb til Skovse Å (15-3)	2,03	2	Nej	Nej	Aftale om tømning af sandfang, kig på omløbsstryk, evt. restaurering opstrøms jernbane	130.000,-	Nej
T.t.Vestermose Å (13-19)	1,47	2	VP3 (Træbeplantning)	VP3 97.000,-	Forbedre variation	100.000,-	Ja
Lungrenden	6,76	2	VP2 (Åbning af rørlagte vandløbsstrækninger)	VP2 60.000,-	Vandløbsrestaurering, Lavbundsprojekt	1.500.000,-	Nej

Tude Å 1 (o8377_b)	4,72	3	VP2 (Udskiftning af bundmateriale, Træbeplantning)	VP2 519.000,-	Vådømrådeprojekt, Sorø samarbejde	2.000.000,-	Nej
Flaskerende	0,89	3	Nej	Nej	Åbning af 190 m rør, genslyngning	150.000,-	Nej
Lindes å	9,36	3	VP3 (Etablering af sandfang)	VP3 100.000,-	Lavbundsprojekter, ådalsrestaurering, kildeopsporing af sandtransport, træbeplantning	4.000.000,-	Ja
Rundsgrøft	3,06	3	Nej	Nej	Udlægning af groft materiale	100.000,-	Nej
Skelbæk 1 (o4426)	1,29	3	Nej	Nej	Ådalsrestaurering/lavbundsprojekt	500.000,-	Nej
Skelbæk 2 (o4420_x)	1,18	3	Nej	Nej	Åbning af rør	250.000,-	Nej
Boeslunde- vandløbet	1,87	4	VP2 (Udskiftning af bundmateriale, etablering af træer, etablering af sandfang)	VP2 157.000,-	Vådømrådeprojekt	1.250.000,-	Nej
Vejrbæk (+ start Lindes å)	4,18	4	Nej	Nej	Undersøgelser mangler	-	Nej
Vestermose å	7,98	4	Nej	Nej	Ådalsrestaurering, vådømrådeprojekter, hævning af bund	4.000.000,-	Nej
32-22-1	1,6	5	Nej	Nej	Undersøgelser mangler	-	Nej
32-22-1-2	0,57	5	Nej	Nej	Undersøgelser mangler	-	Nej
Bækkeledsrenden	1,76	5	Nej	Nej	Kalundborg samarbejde, åbning af 450 m rørlægning	250.000,-	Nej
Fladmose Å	6,46	5	VP2 (Etablering af træer, etablering af sandfang)	VP2 744.000,-	Hævning af bund, genslyngning, vådømrådeprojekt	1.500.000,-	Ja
Fuglemoseløbet	1,25	5	Nej	Nej	Åbning af rør, træbeplantning, Kalundborg samarbejde	150.000,-	Nej
Hulbyrenden	1,09	5	Nej	Nej	Genslyngning, hævning af bund	250.000,-	Nej
Saltø Å (+Snogebæk)	20,6	5	Nej	Nej	Vådømrådeprojekt	2.000.000,-	Nej
Ålerenden	1,30	5	Nej	Nej	Undersøgelser mangler	-	Nej
I alt	170			32.845.000,-		15.794.000	

Hvis vandløbet er delt op i flere strækninger, er der angivet en kode i parentes efter vandløbsnavnet, som er et Identifikationsnummer der stammer fra vandplanerne.

Udgifterne til Vandplansprojekterne og lavbundsprojekterne bliver dækket af statslige puljer.

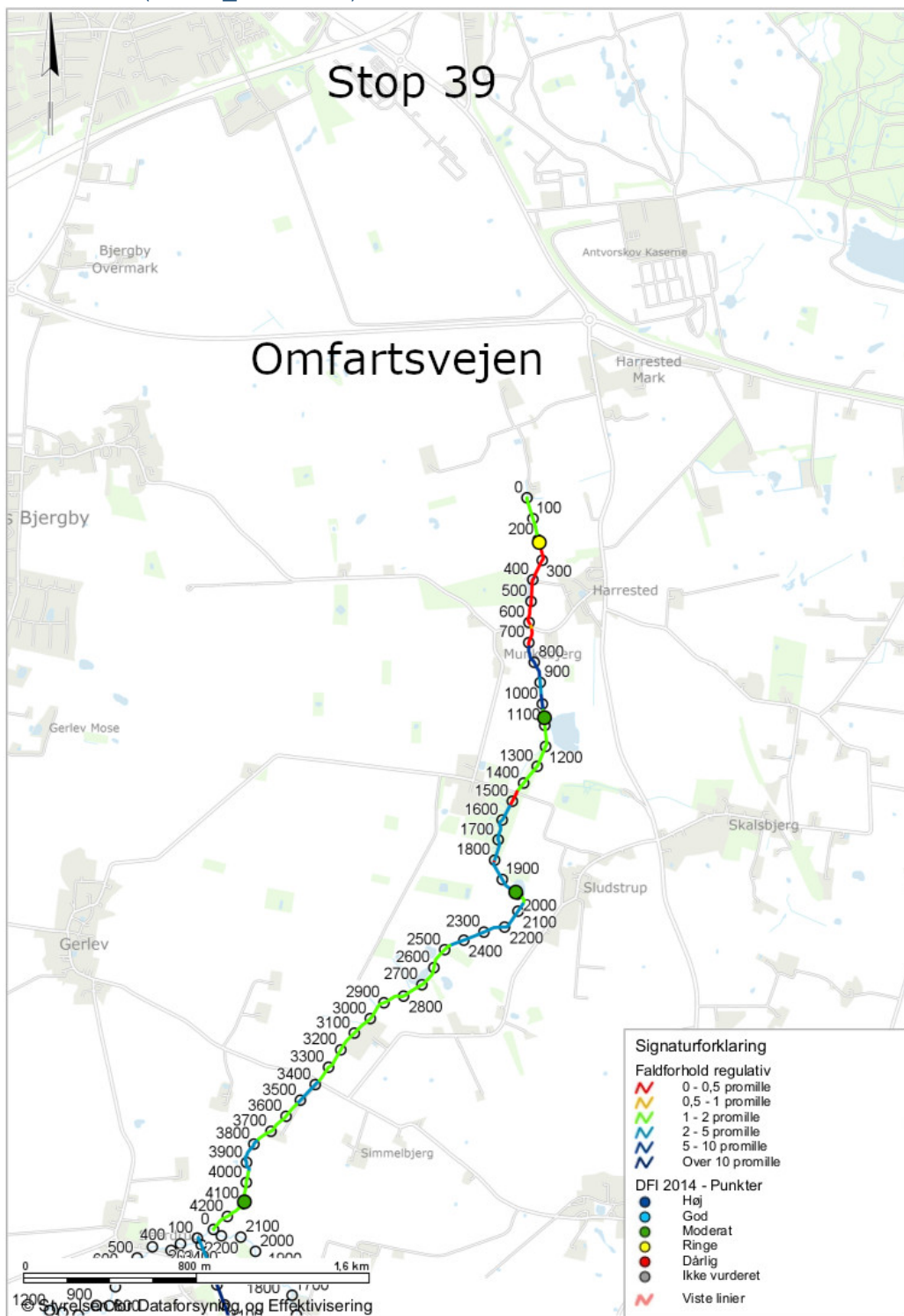
Som tidligere nævnt skal estimerne for anlægsudgifterne tages med en del forbehold. Men ovenstående skema kan give overblik over, hvilke indsatser der er behov for i hvilke vandløb, og i hvilken størrelsesorden der bør investeres i vandløbet.

Gennemgang af målsatte vandløb med 1. prioritet

Herunder følger en kort beskrivelse af vandløb og foreslåede indsatser for de vandløb, som er udpeget som 1. prioritet i denne plan.

Efter vandløbsnavnet er angivet en kode, som refererer til vandløbets ID i vandområdeplanerne.

Harrested å (o8295_d + o4240)

Overblik

Harrested å er et 4,3 km langt vandløb, som starter nord for Harrested by, og ender lige øst for Seerdrup by, hvor vandløbet løber ud i Seerdrup å.

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

God/Moderat i forhold til smådyr (DVFI) (2020)

Ringe i forhold til fisk (DFFVØ) (2019)

Ukendt i forhold til vandplanter (DVPI)

Moderat i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

I forhold til den kemiske tilstand er der fundet et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer, som forventes at komme fra Slagelse by samt motorvejen.

Faldforhold er varierende men generelt fine, med mange gydebanks fra tidligere restaureringsprojekter.

Vandløbet har været restaureret af flere omgange, så der er generelt fine forhold, men vandløbet præges desværre af en del materiale-transport, som blandt andet kommer fra Omfartsvejen. Derudover er der også problemer med tilførsel af sand og evt. miljøfremmede stoffer, og store vandmængder ved skybrud og hydraulisk pres fra de større veje og Slagelse by.

Restaureringsforslag

I vandområdeplanerne er der indsatser om sandfang i starten af vandløbet, samt udskiftning af bunden.

Udover disse indsatser vurderes det, at der er behov for rensning og forsinkelse af udledninger fra de større veje og Slagelse by, for at mindske tilførsel af miljøfremmede stoffer, samt mindske sandtransport og erosion generelt i vandløbet, da vandet fra de befæstede arealer betyder, at der kan forekomme meget store vandføringer ved skybrudshændelser.

Derudover er der strækingsvis behov for skyggegivende vegetation.

Økonomisk estimat

Indsatserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

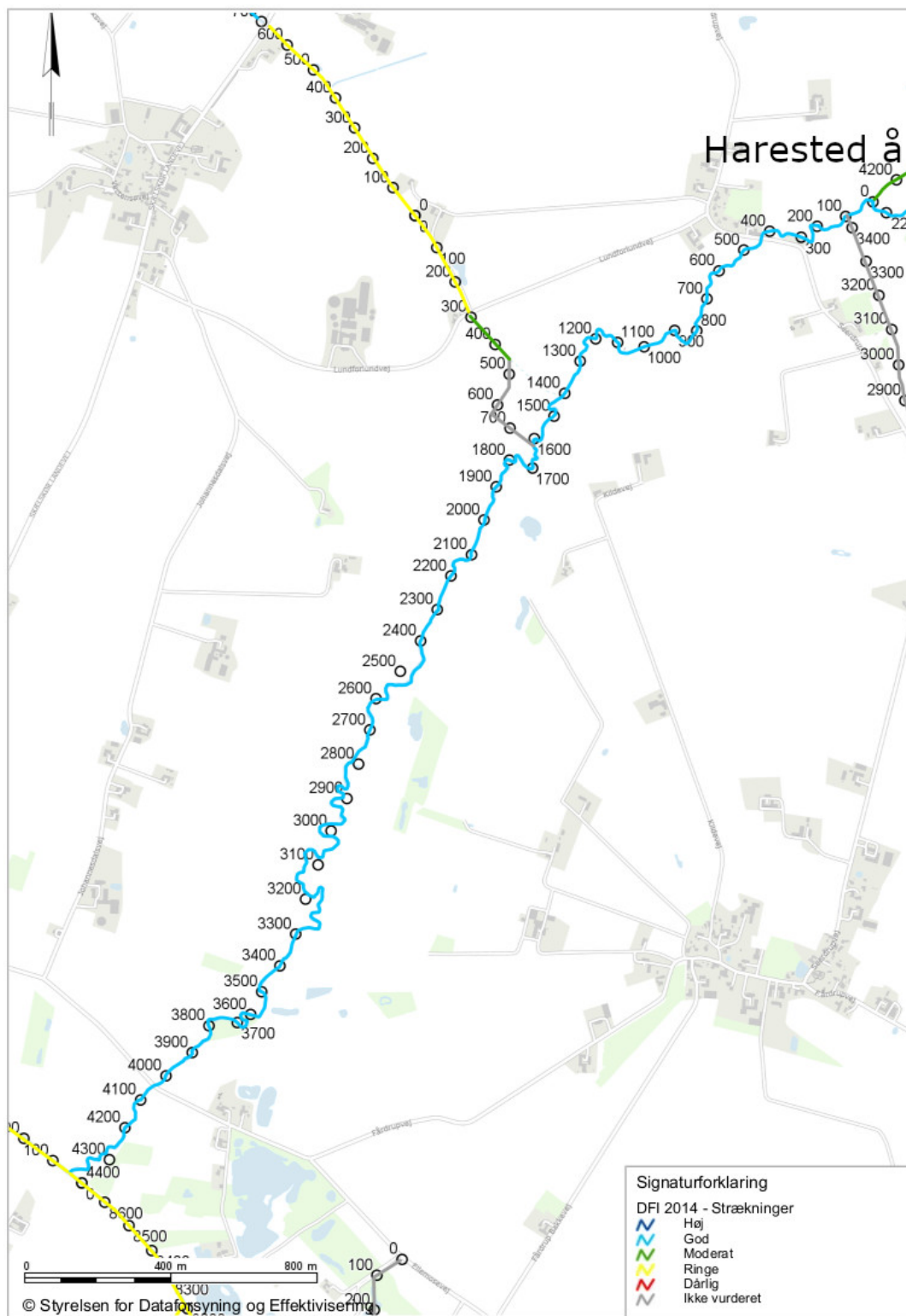
Der umiddelbart behov for skyggegivende vegetation på 800 meter for 25.000 kr.

Priserne til forbedring af udledninger er ikke medtaget i denne plan, men indgår i Slagelse Kommunes arbejde på spildevandområdet.

Prioritering

Vandløbet har fået 1. prioritet fordi der allerede er gjort mange positive tiltag i vandløbet, og hvis der blev gjort en ekstra indsats særligt i forhold til udledningerne, vurderes det at vandløbet kan komme til at nå målopfyldelsen, og blive et rigtig godt vandløb for gydende havørred.

Seerdrup å (o8295_e)

Overblik

Seerdrup å er et 4,4 km langt vandløb, der starter lige øst for Seerdrup by, hvor Harrested å og Halkevad å løber sammen, og vandløbet slutter ved udløbet til Bjerge å.

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

God i forhold til smådyr (DVFI) (2018)

God i forhold til fisk (DFFVØ) (2018)

Ringe i forhold til vandplanter (DVPI) (2015)

God i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

I forhold til den kemiske tilstand er der fundet et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer, som forventes at komme fra Slagelse by samt motorvejen.

Faldforholdene i vandløbet er generelt gode, og der er en række gydebanker fra tidligere restaureringsprojekter, hvor vandløbet også er restaureret til et mere mæandrerende forløb.

Restaureringsforslag

I forbindelse med vandplanerne er der et projekt om restaurering af ådalen i den første halvdel af å'en.

Det vurderes at vandløbet vil have gavn af indsatsen for Harrested å, hvilket vurderes kan være med til at stoppe tilførslen af miljøfremmede stoffer.

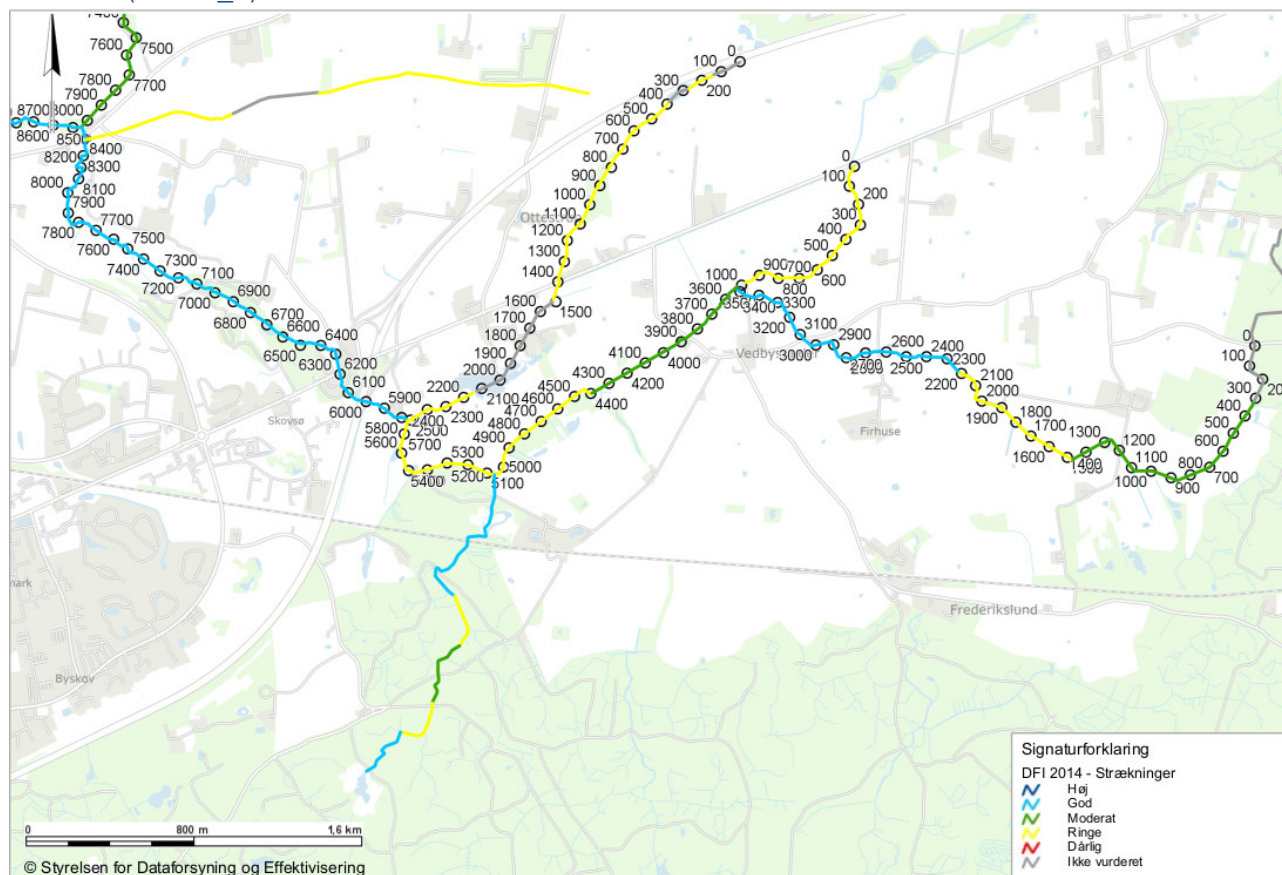
Økonomisk estimat

Indsatserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

Prioritering

Vandløbet har fået 1. prioritet fordi det er et af de bedste vandløb i kommunen. Det vurderes meget sandsynligt at vandløbet kan nå sit økologisk mål med de beskrevne indsatser.

Skovse å (ø8295_e)

Overblik

Skovse å er et 7,61 km langt vandløb der er beliggende øst for Slagelse by. Vandløbet starter ved udløbet fra Runds Grøft, som er et mindre skovvandløb der løber gennem skoven Eickstedtlund. Skovse å slutter ved tilløbet af Vesterrose å, og løber videre i Gudum å.

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

God i forhold til smådyr (DVFI) (2018)

Moderat i forhold til fisk (DFFVØ) (2019)

Moderat i forhold til vandplanter (DVPI) (2015)

Moderat i forhold til Alger (fyto-benthos) (2016)

God/Moderat/Ringe i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

Faldforholdene er generelt fine dog med et fladt stykke igennem et moseområde vest for Vedbysønder. Der er også en del gydebanker i vandløbet fra tidligere restaureringsprojekter.

Restaureringsforslag

I forbindelse med vandplanerne er der et projekt om udskiftning af bunden.

Derudover vurderes det at der er behov for en undersøgelse af punktudledninger.

Økonomisk estimat

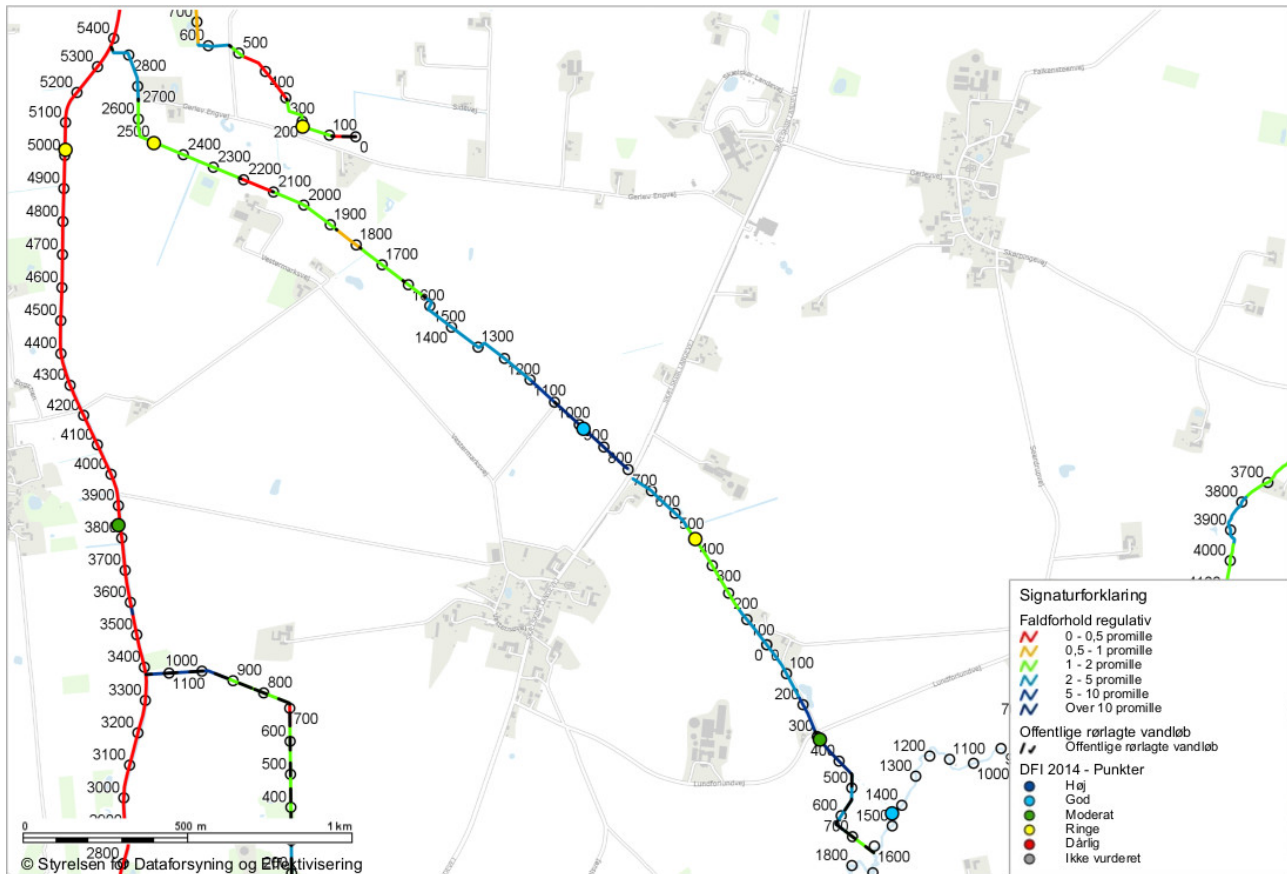
Indsatserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

Priserne til forbedring af udledninger er ikke medtaget i denne plan, men indgår i Slagelse Kommunes arbejde på spildevandsområdet.

Prioritering

Vandløbet har fået 1. prioritet fordi det er et vandløb der ikke er langt fra at nå målopfyldelse. Der er allerede gjort en række gode tiltag, som man kan bygge ovenpå.

Styrterende (b00011 + b00012)

Overblik

Styrterende er et 3,5 km langt vandløb, der udspringer øst for Lundforlund. Herfra løber vandløbet mod sydøst til Seerdrup å og mod nordvest til Vårby å. Vandløbet er rørslagt fra udløbet til Seerdrup å og ca. 300 meter op.

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

Moderat i forhold til smådyr (DVFI) (2019)

Ukendt i forhold til vandplanter (DVPI)

Moderat/God/Høj i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

Faldforholdene er fine. Vandløbet er uden megen fysisk variation og få skyggegivende træer.

Restaureringsforslag

I forbindelse med vandplansarbejdet er der planlagt udskiftning af bundmaterialet.

Vandplansindsatsen for Seerdrup å indeholder desuden en restaurering af Seerdrup ådal, hvor der indgår åbning af rørslægningen fra Styrterende

Vandplansindsatsen for Vårby å indeholder desuden en ådalsrestaurering omkring udløbet fra Styrterende, hvilket kan få positive konsekvenser for den nederste del af Styrterende.

Udover ovenstående vurderes det også nødvendigt med en eller anden form for restaurering af vandløbet for at øge den fysiske variation. Administrationen foreslår at 1 km bliver genslynget og at der udlægges groft materiale på de resterende 2,5 km, samt plantes træer på 1 km.

Økonomisk estimat

Indsætserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

Restaureringstiltag til at øge den fysiske variation:

Genslyngning: 1 km x 523.000 kr/km = 523.000 kr.

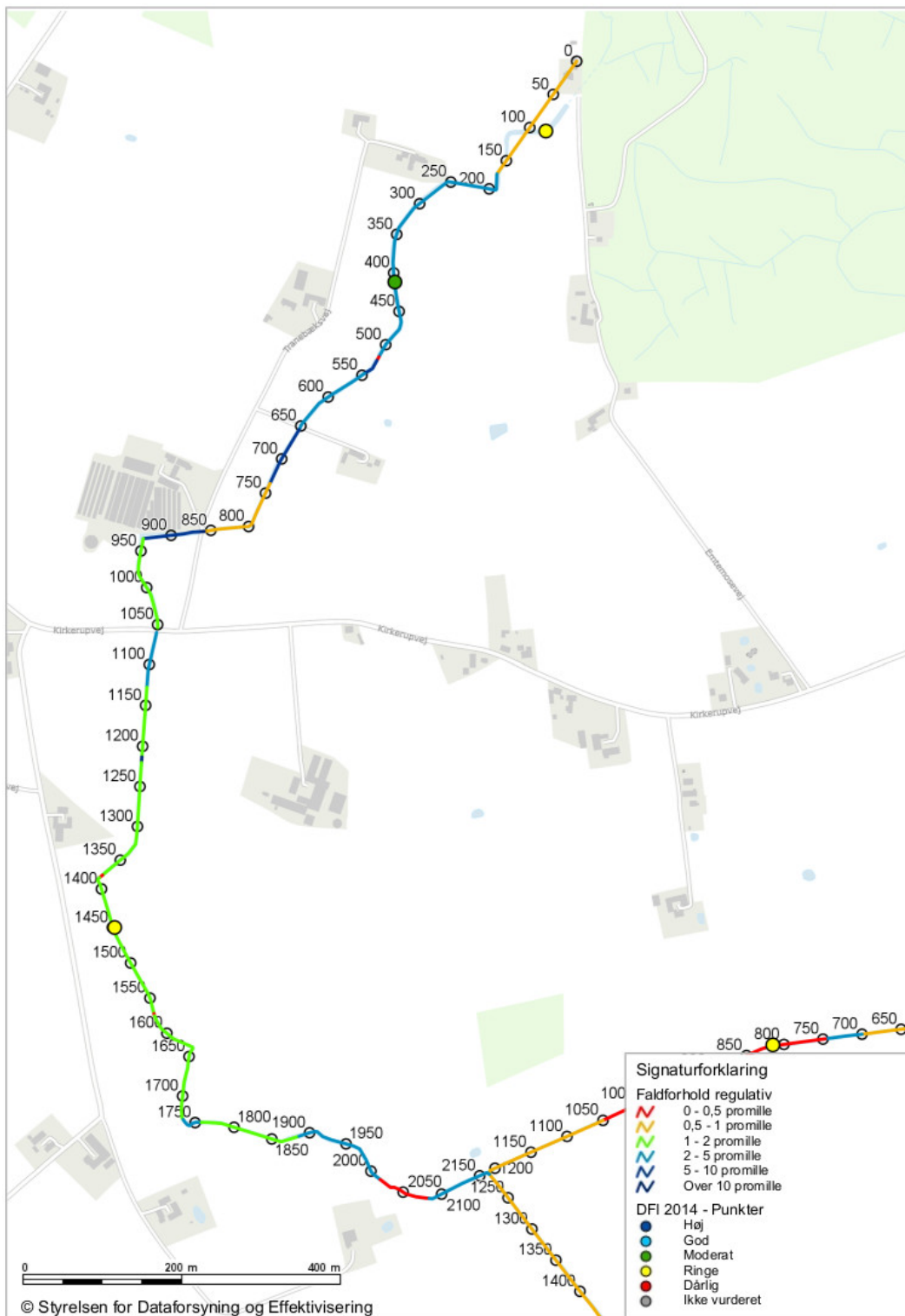
Udlægning af groft materiale: 2,5 km x 83.000 kr/km = 207.500 kr.

Plantning af træer 1 km x 25.000 kr/km = 25.000 kr

Prioritering

Vandløbet har fået 1. prioritet fordi der i forvejen er fine fysiske forhold, og med de foreslåede indsatser vurderes det muligt at vandløbet kan nå den økologiske målsætning.

Tranebækrenden (o4226)

Overblik

Tranebækrenden er mindre vandløb der starter i den sydlige ende af Lorup skov øst for Sørbymagle by, og løber omkring 2 km til sammenløbet med Snogebæk.

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

God i forhold til smådyr (DVFI) (2018)

Ukendt i forhold til vandplanter (DVPI)

Ringe-Moderat i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

Faldforholdene er fine og der er også gydebanker på strækningen.

Restaureringsforslag

I de kommende vandområdeplaner er der meldt et projekt ind om etablering af sandfang.

Derudover vurderes det at der er behov for opsporing af punktkilder.

Til sidst vurderes det også at der er behov for større fysisk variation i vandløbet og mere skyggegivende træbeplantning.

Økonomisk estimat

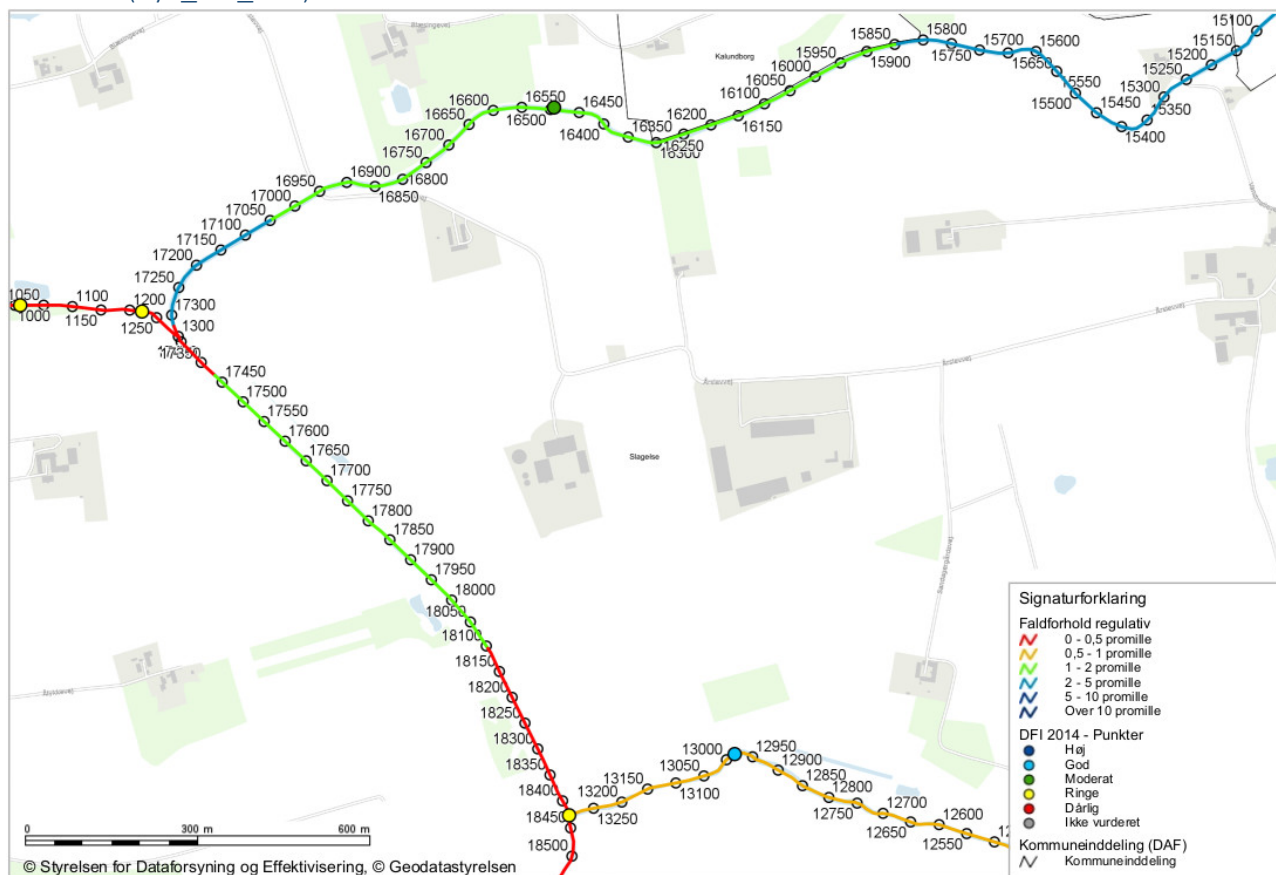
Indsatserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

Priserne til forbedring af udledninger er ikke medtaget i denne plan, men indgår i Slagelse Kommunes arbejde på spildevandområdet.

Prioritering

Tranebæksrenden har fået 1. prioritet fordi det forventes, at hvis der bliver styr på udledningerne til vandløbet vil det højst sandsynligt godt kunne nå sit miljømål.

Tude Å 4 (nyk_2.5_690)

Overblik

Denne strækning af Tude å går fra st. 15875 til st.18430. På denne strækning er vandløbets teoretiske bundbredde 3,0-5,2 meter bredt

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

God i forhold til smådyr (DVFI) (2020)

Ringe i forhold til fisk (DFFVØ) (2019)

Ukendt i forhold til vandplanter (DVPI)

Ringe/Moderat i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

Vandløbet er på denne strækning udrettet, med ringe fysisk variation og næsten ingen beskygning af vandløbet. Der bliver tilført en del sand fra Rökkemoserenden.

Restaureringsforslag

Det vurderes at der er behov for at skabe større fysisk variation i vandløbet f.eks. ved udlægning af store sten og groft materiale.

I forbindelse med vandplanarbejdet er der planlagt udlægning af groft materiale og udskiftning af bunden

Der er også behov for at afhjælpe tilførslen af sand/sediment fra Rökkemoserenden. Dette kunne udføres som et vådområdeprojekt omkring Rökkemoserenden, hvilket ville have flere gavnlige effekter på miljøforholdene.

Økonomisk estimat

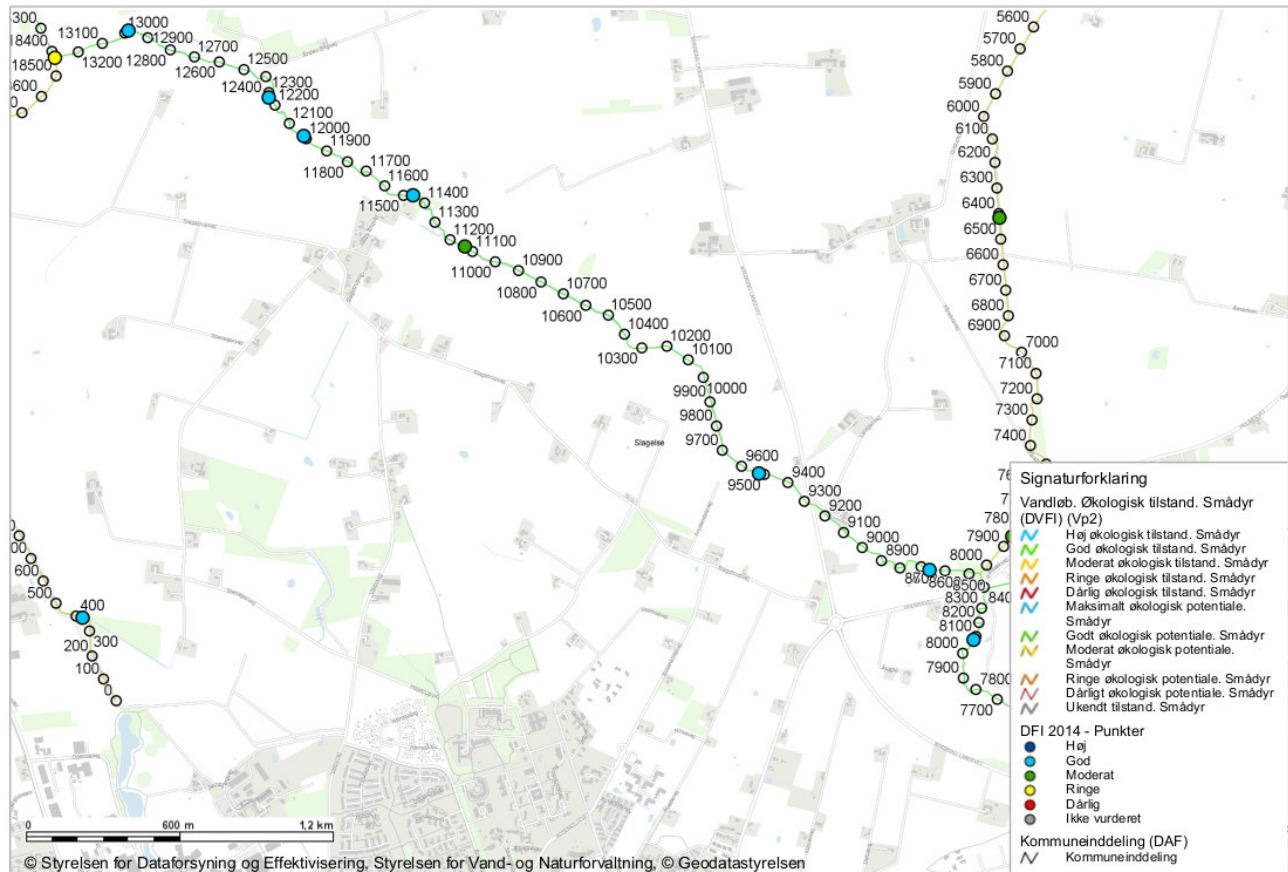
En indsats mod tilførsel af sand fra Rökkemoserenden kan måske gennemføres for statslige midler igennem et vådområdeprojekt omkring Rökkemoserenden. Indsatsen er vurderet til 1.280.000,-

Indsatserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

Prioritering

Denne strækning af Tude å har fået 1. prioritet fordi Tude å generelt er et centralt og vigtigt vandløb, hvor der ikke tidligere har været foretaget de store indsatser for genopretning af miljøforholdene. På denne del af Tude å er der desuden fine faldforhold, så der er potentiale til at det kan blive rigtig godt.

Gudum å (o8340_a)

Overblik

Gudum å er et mellem størrelse vandløb (brundbredde ca. 3 meter) der løber fra st. 8420 til st. 13290 i Skovse-Gudum å.

I vandområdeplanerne er denne strækning ved en fejl blevet navngivet Vestermose å

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

God i forhold til smådyr (DVFI) (2020)

Ringe i forhold til fisk (DFFVØ) (2019)

Ukendt i forhold til vandplanter (DVPI)

God/Moderat i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

Vandløbet er generelt i fin stand, med fin fysisk variation, god beskygning og en del gydebanker på strækningen.

Vandløbet indgår desuden i en større jordfordeling kaldet Nordskoven, som betyder at flere ånære arealer er blevet opkøbt for at blive lagt ud som natur, med genetablering af ådalen.

Restaureringsforslag

I forbindelse med vandplansarbejdet er der en indsats om genslyngning, udskiftning af bundmateriale samt etablering af sandfang. Det vurderes at vandløbet med disse indsatser burde kunne opnå målet om god økologisk tilstand.

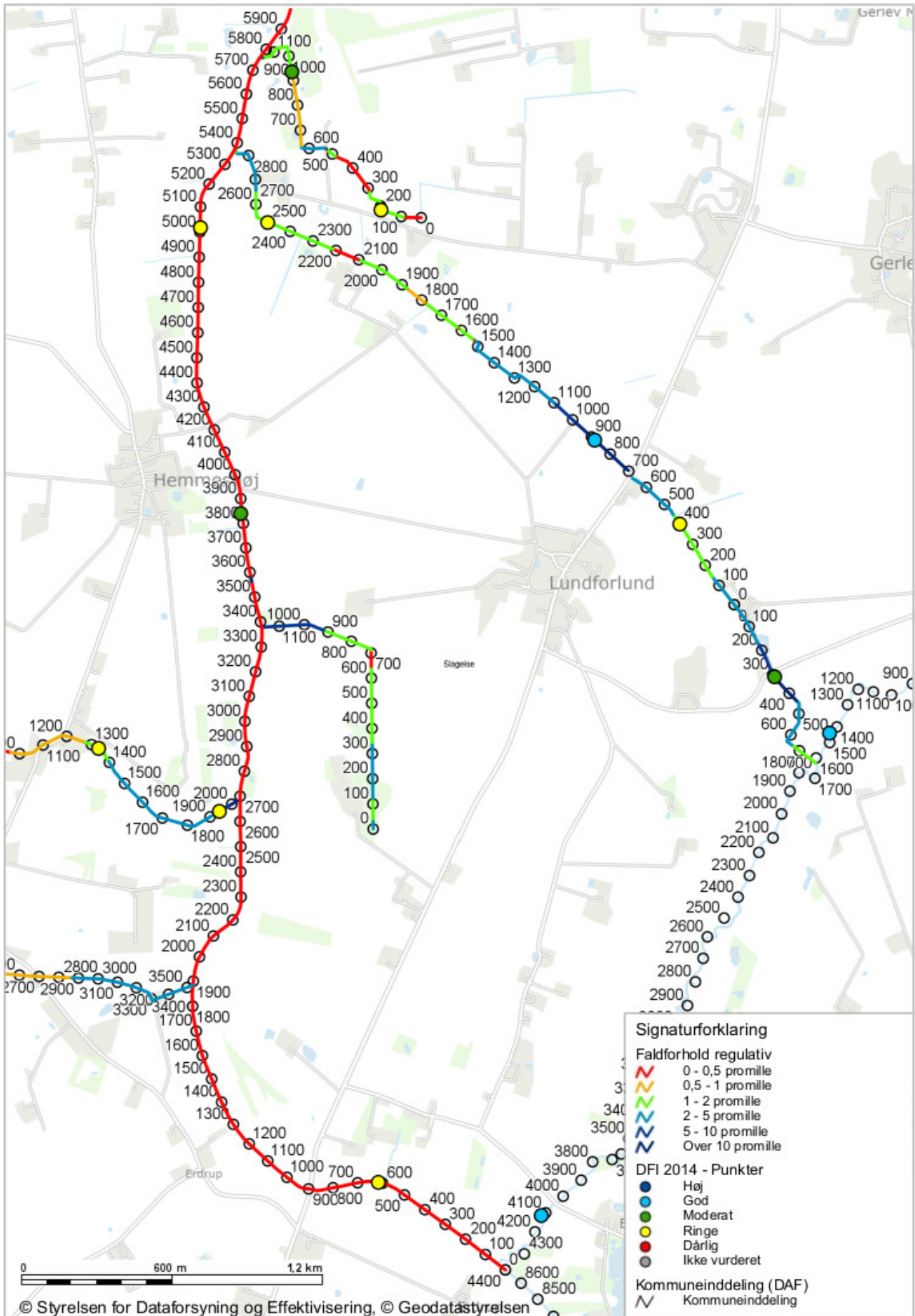
Økonomisk estimat

Indsatserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

Prioritering

Gudum å har fået 1. prioritet fordi vandløbet med de planlagte tiltag burde kunne opnå målet om god økologisk tilstand.

Vårby å 1 (o8295)

Overblik

Denne strækning af Vårby å går fra st. 0 ved slutningen af Bjerge å hvor Øllemoserenden løber til, og så til st. 5760 hvor Jettehøjrenden løber til.

Den teoretiske bundbredde er 4 m på denne strækning.

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

God/Moderat i forhold til smådyr (DVFI) (2020)

Dårlig i forhold til fisk (DFFVØ) (2019)

Ukendt i forhold til vandplanter (DVPI)

Ringe/Moderat i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

Denne strækning af Vårby å fremstår udrettet, uden nogen særlig fysisk variation og med meget begrænset beskygning og med ringe faldforhold.

Restaureringsforslag

Denne strækning har brug for en større restaurering før man kan forvente at det opnår målet om god økologisk tilstand. Der er behov for ådalsrestaurering, udlægning af nyt bundmateriale, udlægning af store sten og træbeplantning med mere.

I forbindelse med Vandområdeplanerne er der ansøgt om 8,8 mio til genopretning af 3,35 km vandløb/ådal af Vårby å. Denne indsats er fremgår i udkastet til Vandområdeplanerne 2021-2027, så det tegner til at Slagelse Kommune får tildelt midlerne til det.

Arealerne omkring tilløbet af Styrterende er udpeget som muligt klima- lavbundsområde, hvilket samtidig ville være gavnligt for den økologiske tilstand af vandløbet.

Økonomisk estimat

Indsatserne fra Vandplanerne er finansieret statsligt.

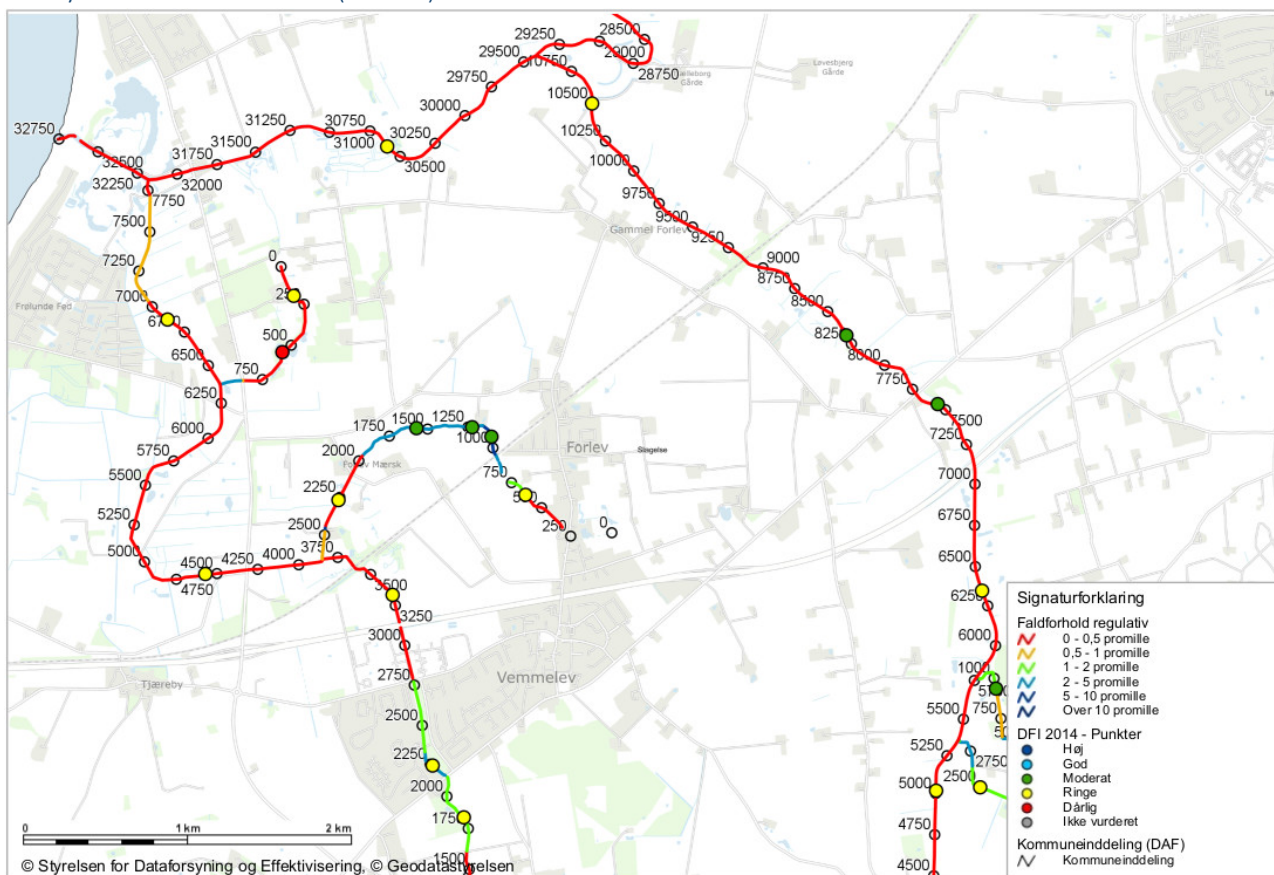
Der kan søges om statslig finansiering til et lavbundsprojekt omkring tilløbet af Styrterende. Indsatsen er estimeret til omkring 1.600.000,-.

Afhængig af udstrækningen af et evt. lavbundsprojekt, forventes det at der er behov for 400.000,- til plantning af træer og udlægning af sten og grus på de resterende strækninger.

Prioritering

Denne strækning af Vårby å har fået 1. prioritet fordi der er gode muligheder for tilskud og fordi det er et vigtigt gennemgangsvandløb til flere af kommunens gydeeguede vandløb.

Vårby å 2 + Nedre Tude å (o8996)

Overblik

Denne strækning består af både de sidste 3 km af Tude å samt de sidste 5 km af Vårby å.

Strækningen af Tude å går fra tilløbet af Vårby å ved st. 29415 til udløbet i Storebælt ved st. 32755.

Den teoretiske bundbremme er 6-12 meter på denne strækning.

Strækningen af Vårby å går fra st. 5760 ved tilløbet af Jettehøjrenden, og til st. 10985 ved tilløbet til Tude å.

Den teoretiske bundbredde er 4-5 meter på denne strækning.

Ved den seneste opgørelse var vandløbets miljøtilstand:

Moderat i forhold til smådyr (DVFI) (2020)

Ukendt i forhold til fisk (DFVØ)

Ukendt i forhold til vandplanter (DVPI)

Ring-**Moderat** i forhold til de fysiske forhold (DFI) (2014)

Denne strækning fremstår udrettet og med ringe faldforhold. De vandløbsnære arealer bliver hovedsagligt brugt til afgræsning

Restaureringsforslag

Den sidste kilometer af Tude å indgår i restaureringsprojektet Tude ådal.

Den første kilometer af Vårby å indgår i et ådalsrestaureringsprojekt, som fremgår af udkastet til vandområdeplan 2020-2027 (se Vårby å 1).

Arealerne omkring hele denne strækning er udpeget som mulige klima- lavbundsområder, hvilket samtidig ville være gavnligt for den økologiske tilstand af vandløbet.

Økonomisk estimat

Tude ådals projektet og indsatsen fra vandområdeplanerne er statsligt finansieret.

Det vurderes at det ligeledes er muligt at søge statslig finansiering til et større lavbundsprojekt langs med størstedelen af strækningen på 4 mio. kr.

Prioritering

Denne vandløbsstrækning har fået 1. prioritet, fordi der er gode muligheder for tilskud og fordi det er gennemgangsvand til størstedelen af kommunens gydeegnede vandløb.

Konklusion

Samlet set vurderes det at der er behov for omkring 48 mio. kr. fordelt på mere end 50 restaureringsprojekter i kommunens målsatte vandløb, for at de fysiske forhold bliver forbedret nok til at man kan forvente målopfyldelse i vandløbene.

Der skal bruges omkring 16 mio kr. på 23 indsatser fra statens vandområdeplaner. Disse projekter skal være gennemført senest 22. december 2027 ifølge Indsatsbekendtgørelsen⁵.

Udover de vandløbsrestaureringer der indgår i vandplanerne, er der i denne redegørelse også anbefalet en lang række yderligere nødvendige tiltag, for at de målsatte vandløb kan forventes at nå den ønskede målopfyldelse. Der er foreslået yderligere restaureringstiltag i 29 af kommunens 38 målsatte vandløb til en samlet pris på omkring 33 mio. kr.

9 af disse projekter er Klima- Lavbundsprojekter, som kommunen allerede arbejder på at få realiseret. Til disse projekter er der mulighed for statslig finansiering.

De resterende 20 projekter, vil kræve ca. 6 mio. kr. til anlægsudgifter plus lønmidler svarende til ca. 7 årsværk, for at få realiseret. Der er ikke nogen tidsfrist eller statslig finansiering til disse indsatser.

Der er derudover pt. også et løbende behov for at genlufte gydebanks i vandløbene, som belastes af en hel del sandtransport, som ødelægger gydebanksene i forhold til smådyr og som er yderst skadelig for reproduktionen af bestanden af gydende ørred. Denne indsats er estimeret til 30-50.000 kr./år

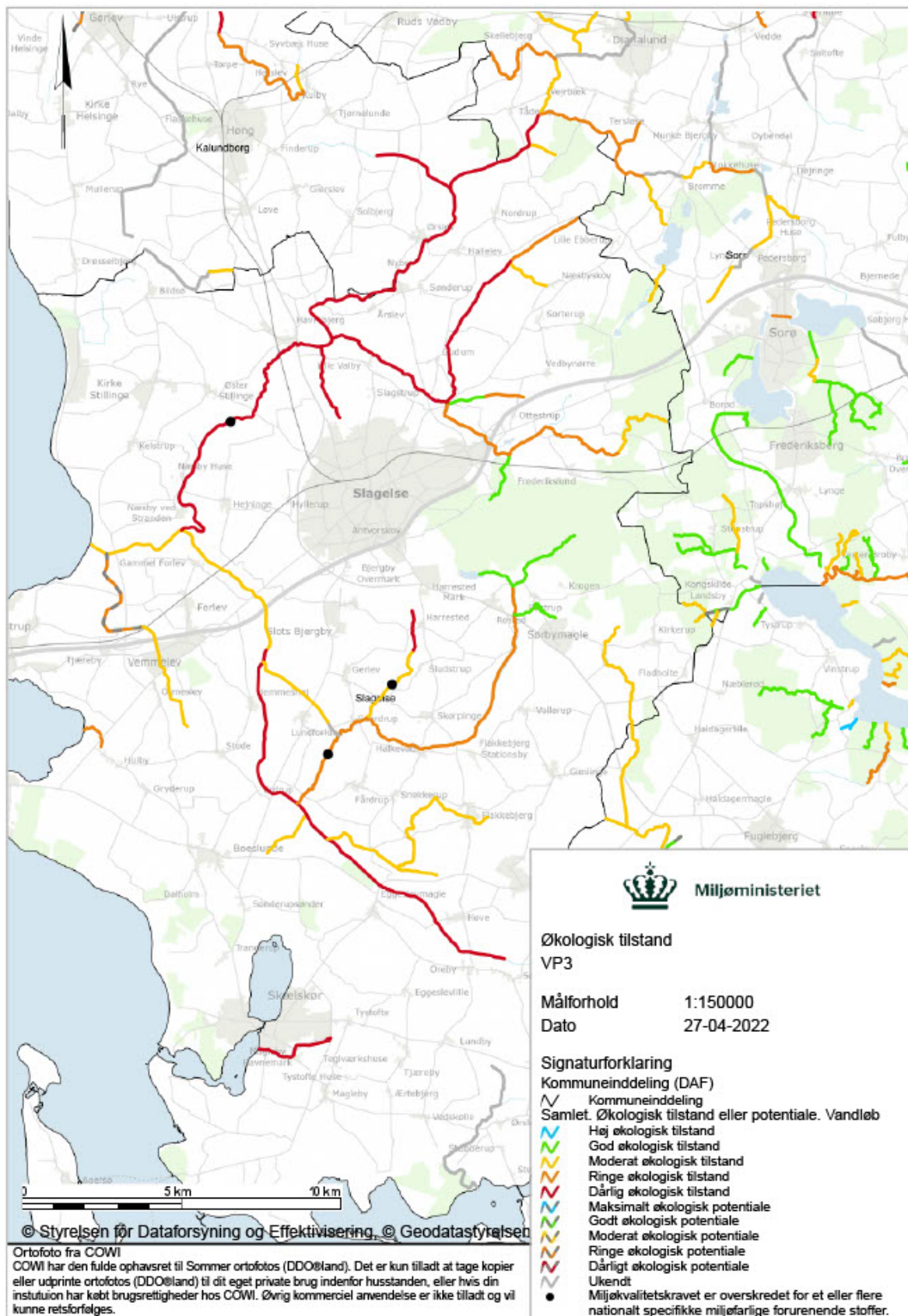
For 12 af vandløbene er der også identificeret et umiddelbart behov for en indsats overfor udledninger. Dette arbejder forsyningsselskabet Envafor løbende med i forbindelse med vedligeholdelse og udbygning af spildevandssystemet i kommunen.

Til slut er der behov for skånsom vedligeholdelse af vandløbene, som sikres igennem revision af regulativerne og dygtige åmænd, som forstår at skære med hensyntagen til miljøforholdene.

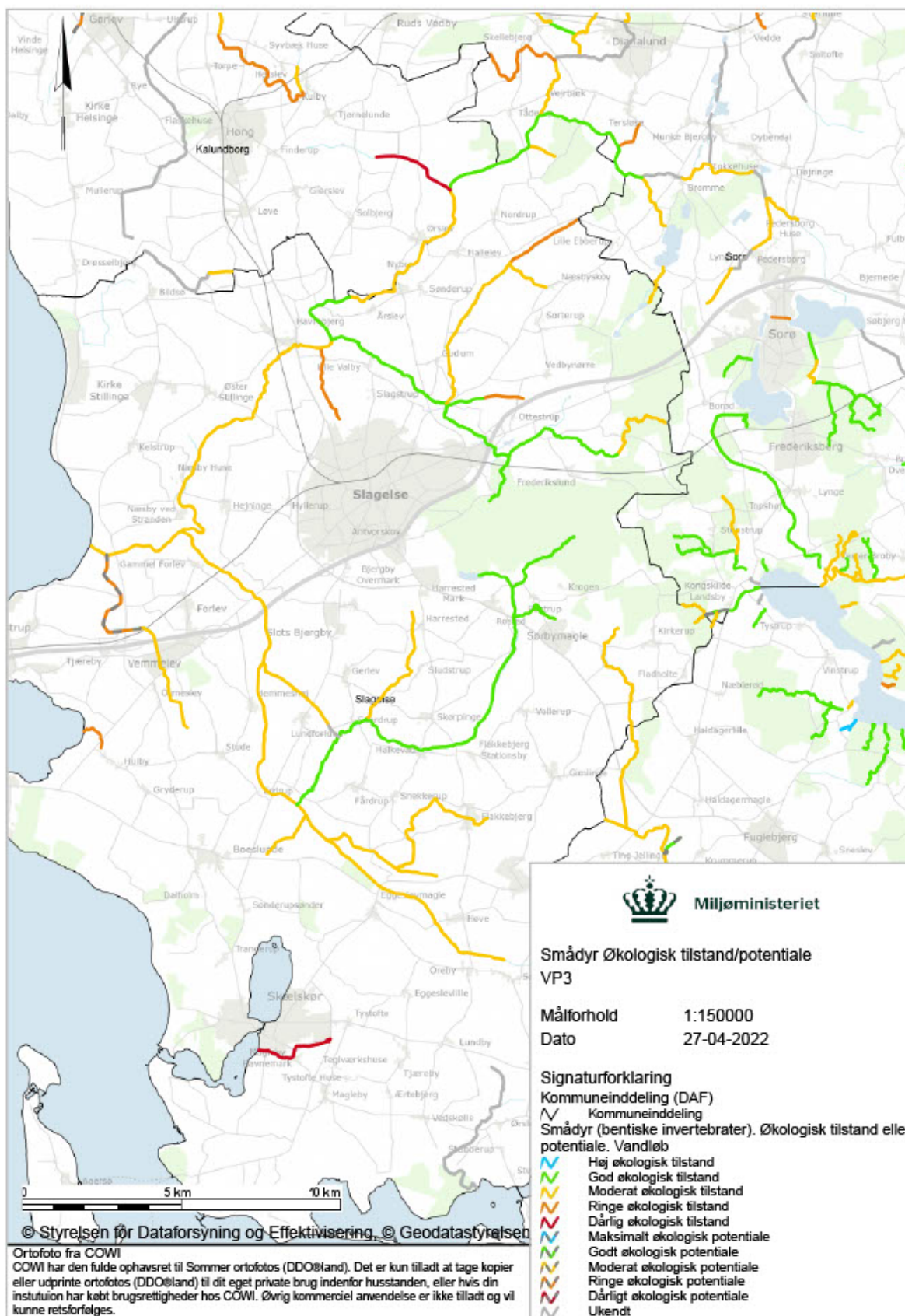
⁵ Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, BEK nr 797 af 13/06/2023

Kortbilag

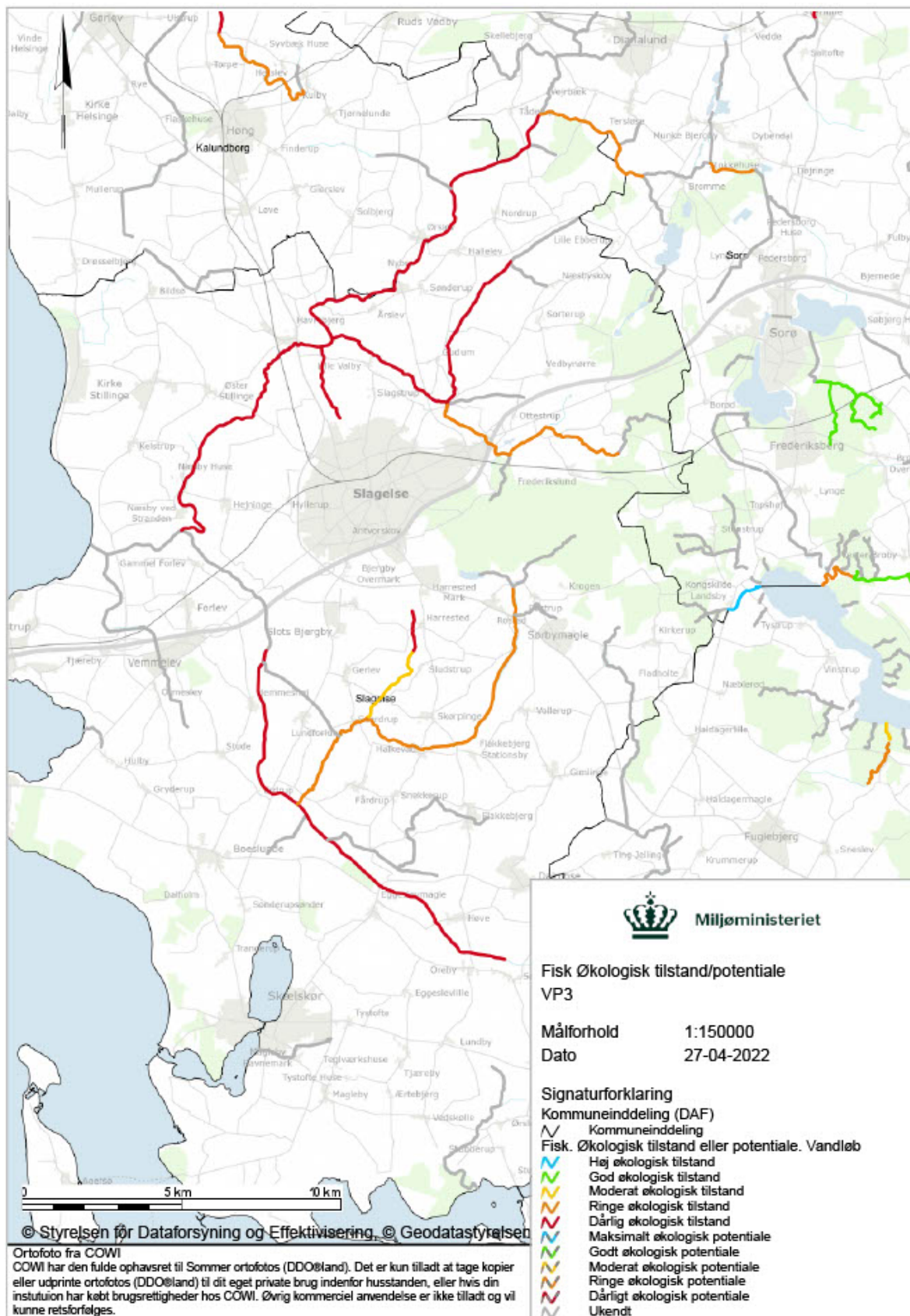
Samlet økologisk tilstand

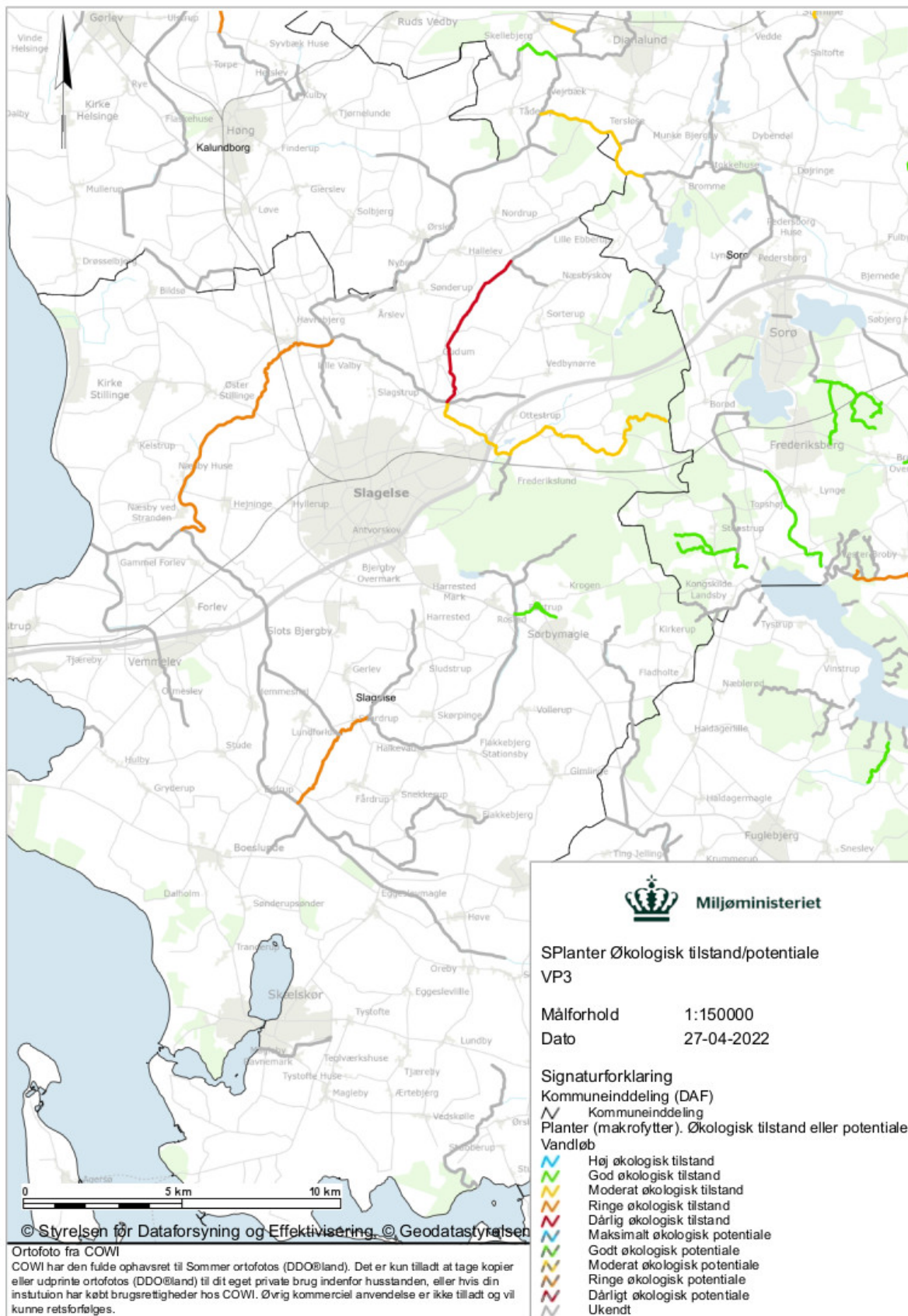
Økologisk tilstand DVFI (smådyr)

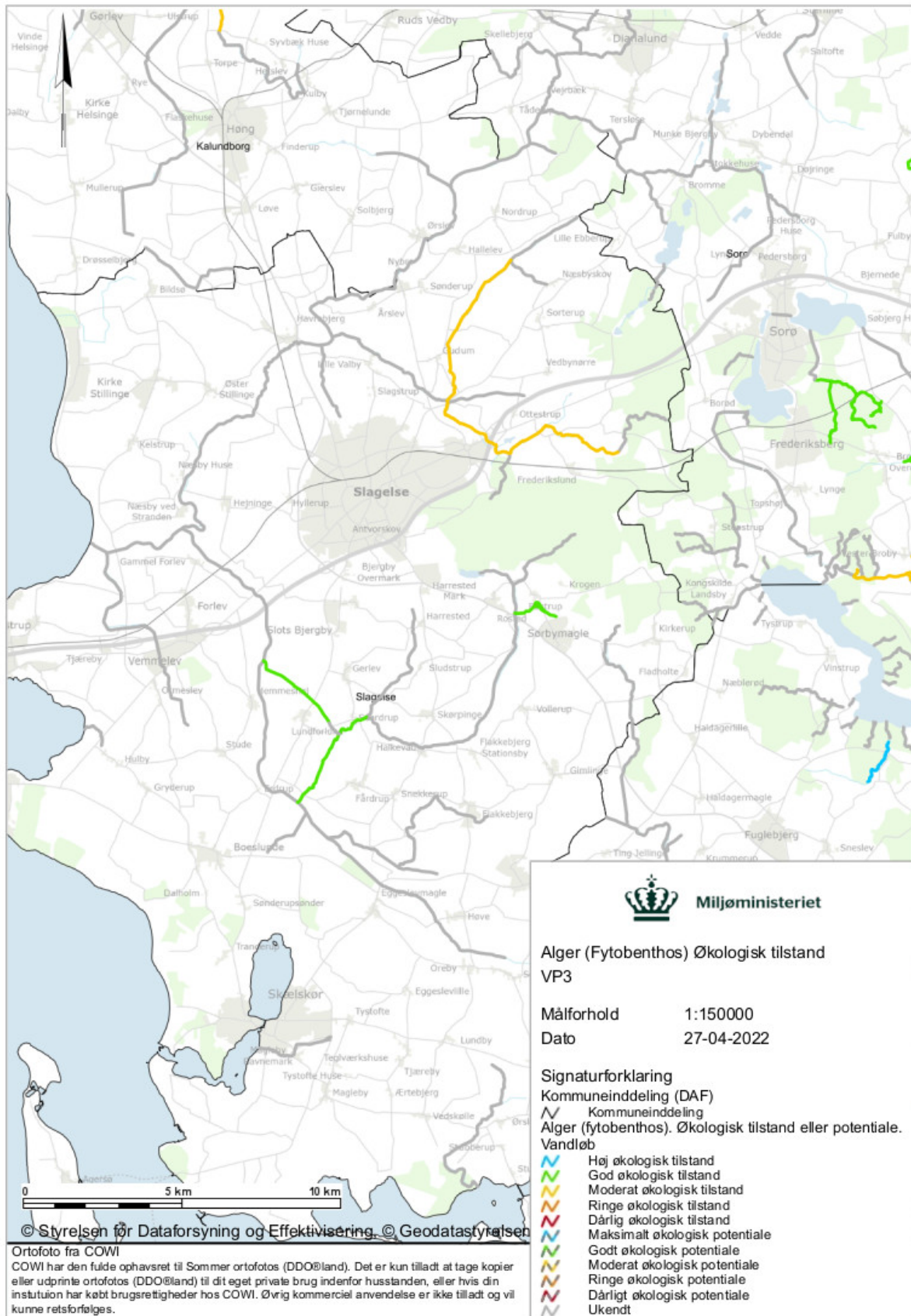

Økologisk tilstand fisk

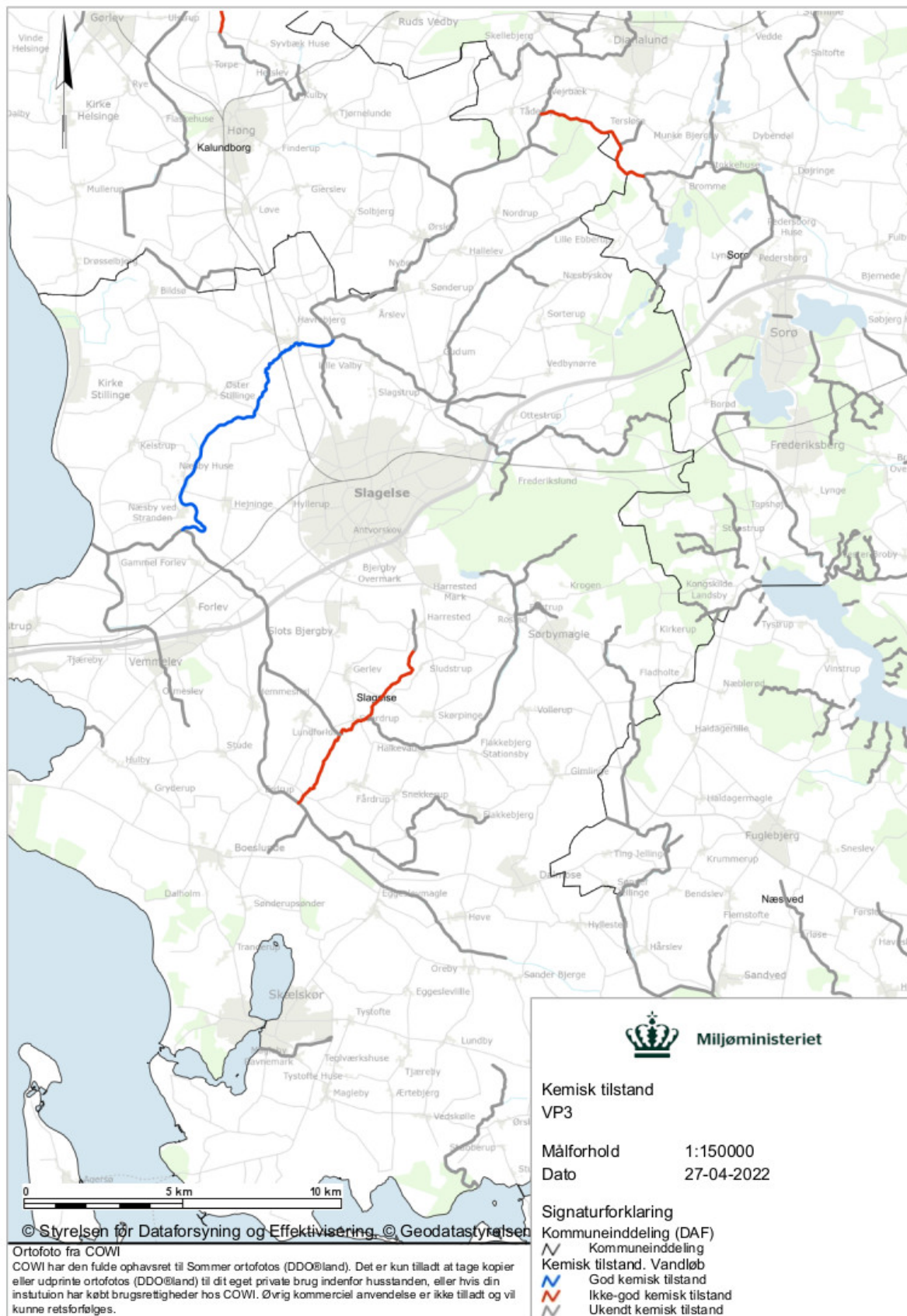

Økologisk tilstand DVPI (planter)

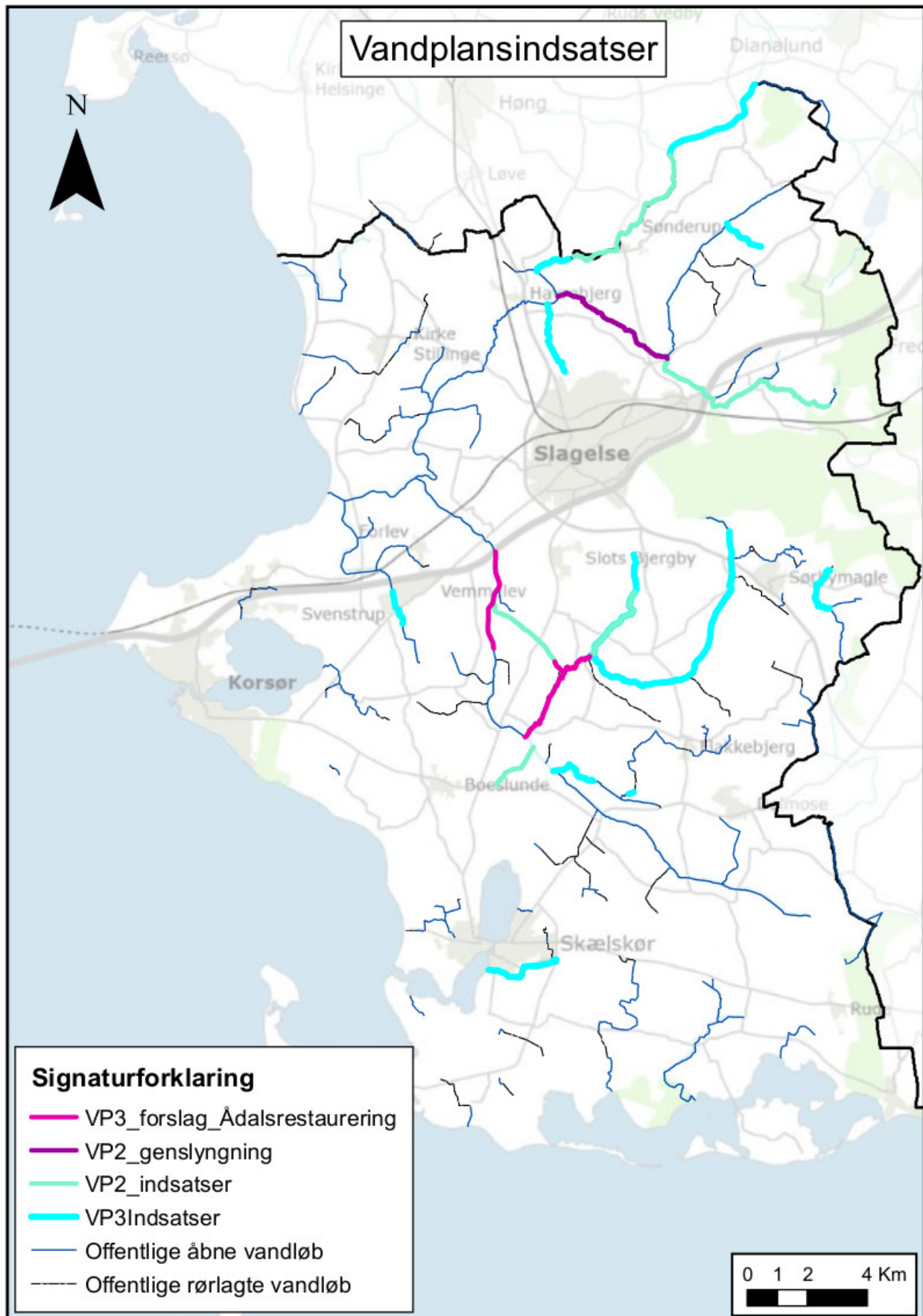

Kemisk tilstand

Vandplansindsatser

Mulige Klima- og lavbundsprojekter

